

Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim çalıştırılması hakkında kanun lâiyhası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/1145)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/3245

26-XI-1934

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim çalıştırılması hakkında Maarif Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24-XI-934 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet İnönü

Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim istihdamı hakkında kanun

lâiyhası esbabı mucibesi

Orta tahsil mekteplerine gerek maaş ve gerek ücretle tayin edilecek muallimlerin evsafı 439, 1702, 1880 ve 2517 numaralı kanunlarla tespit edilmiştir. Bu mekteplerin talebe kadrolarının her yıl daha ziyade artması sebebiyle muallim kadrolarını genişletmek zarureti hâsıl olmakta ve orta tahsil muallimi yetiştirmek için mevcut teşkilâtımızın her yıl verdiği yeni muallimler kadroların her yıl artan açıklığını doldurmaya kifayet etmemektedir. Bu vaziyete bu yıl askerlik hizmetine alınan genç muallimler adedinin geçen yıllara nisbetle daha büyük olması hali de inzımam edince mekteb kadrolarındaki münhallerin eldeki kanunların verdiği salâhiyetlerle doldurulması tamamiyle imkânsız olmuştur.

Tedrisat başlayalı bir ay olduğu halde bu gün mekteplerimizde bir çok münhal dersler vardır ki bunların acele doldurulması katî bir zarurettir. İşte merbut kanun lâiyhası bu zaruretin bir ifadesidir.

Bu kanun lâiyhası ile vekâletin almak istediği salâhiyet yalnız iki senelik muvakkat tedbirlerden ibaret olup daha ziyade orta mekteplerin açık kalan esas derslerini doldurmak için asgarî beş yıllık muallim mektebi mezunu olmak üzere lise veya lise derecesindeki meslek mektepleri mezunlarından dahi icabı halinde yardımcı muallim kullanmak imkânını temine matuftur.

Bu suretle alınan yardımcı muallimler ücretle müstahdem bulunacakları cihetle hizmetlerinden istifade edilmediği takdirde vazifelerine nihayet vermek ve yerlerine daha liyakatlılarını almak mümkün olacaktır. Bir taraftan da iyi hizmet edenlerin, kurslarla yetiştirilmek ve ehliyet imtihanından geçirilmek suretile, aslî muallim sınıfına almalarına imkân bulunacaktır.

Asıl evsafı haiz muallim yetiştirmek için mevcut teşkilâtımız genişleteceği cihetle gelecek yıllarda bu fevkalâde tedbirlerin kullanılmasına hacet kalmayacaktır. Bu sebeple istenilen salâhiyet yalnız iki yıl içindir ve bu salâhiyet te ancak son derece bir ıstırrar karşısında kullanılacaktır.

Maarif encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif encümeni
Karar No. 7
Esas No 1/1141

3 - XII - 1934

Yüksek Başkanlığa

Orta mekteplerde ücretli muallimler kullanılması için Kültür işleri bakanlığınca anıklandırılıp Başbakanlıktan gelen taslak Bakan Bay Abidin Özmenle birlikte konuşuldu.

Orta mekteplerde iki yüze yakın muallimliğinin açık olduğu bu muallimlerin doldurulması için çok çalışılmış ise de gücün yetmediği anlaşılmıştır. Muallim yer avadan anıklandıktan sonra mekteb açılmasına bir daha acemdik. Artık bundan böyle bir mekteb açılması için gerek olan yukarıda söylenen nesnelere olmadan bundan değil bütün bir mekteb şube bile açılmamasını bakanlıktan diledik. Kültür işi bakanı buna söz verdi. Bu yıl Gazi enstitüsüne orta mekteplere muallim yetiştirmesi için çok talebe aldığını söyledi. Ancak bu gün için bu taslak gerekmekte olduğundan ana çizgileri biz de beğendik. Yal-

nız bir iki yerini değiştirdik, bir kaç maddeyi birleştirdik. Biz bakanlığın istediği iki yıl Gazi enstitüsündeki çocukların ancak üç yıl sonra çıkacaklarını düşünerek üç yıla çıkardık. Muallimlere verilecek ücretin en az ve en çok sınırlarını koyduk. Taslağı öz dilimize çevirmeye çalışarak Yüksek Başkanlığa sunduk.

M. En. Reisi	M. M.	Kâ.
Erzurum	Afyon K.	Sinob
Nafi Kansu	H. Çerçel	İ. Alâettin
Aza	Aza	Aza
Ordu	Urfa	İzmir
H. Yulmar	Refet	
Aza	Aza	Aza
Trabzon	Kocaeli	
	H. Kılıç	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 38
Esas No. 1/1145

13 - XII - 1934

Yüksek Reisliğe

Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim çalıştırılmasına dair olup Başvekâletin 26 teşrinisani 1934 tarihli ve 6/3245 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maarif encümeninin mazbatasile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Maarif vekili Abidin Özmen bulunduğunda okundu ve konuşuldu:

Orta tahsil mekteplerinde açık bulunan iki yüze yakın muallimliği 439, 1702, 1880 ve 2517 sayılı kanunların gösterdiği vasıflarda kâfi miktarda muallim bulunmamasından dolayı doldurmak mümkün olmadığı ve bu vasıfları haiz muallim yetiştirmek için gerek olan tedbirler alınmakla beraber bunlar yetişinceye kadar her gün biraz daha artan ihtiyacı karşılanması ve açık-

ların kapatılması için üç sene müddetle ücretli yardımcı muallimler kullanmağa zaruret hissedildiği ve lâyihanın bu maksatla sunulduğu alınan izahattan anlaşılmış ve bu sebepleri göz önüne alarak Maarif encümeni tarafından onaylanan kanun lâyihası esas itibarile encümenimizce de onay bulunmuştur.

Ancak yardımcı muallimlere verilecek aylık ücretlerin en az miktarının lâyihada gösterilmeyerek Hükümetin takdirine bırakılması ve en çok verilecek aylık ücretin de 60 lirayı geçmesi encümenimizce için icabına daha uygun bulunarak ikinci madde buna göre değiştirilmiştir.

1934 yılı içinde kullanılacak yardımcı mu-

allimlerin ücretlerini vermek için 1934 malî yılı Maarif vekillîği bütçesinin 547 nci faslındaki tahsisat kâfi gelmediği takdirde bu ücretlerin 542 nci maaş faslından verilmesi; münakale icrası için İcra Vekilleri Heyetine izin verilmesi yolundaki teklife nazaran daha üstün görülmüş ve muvakkat madde de bu esasa göre değiştirilmiştir.

Müstacelen ve tercihan müzakere edilmesi dileğine Umumî heyetin tasvibine konmak üzere

Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	Reis V.	Kâtib
Burdur	Isparta	Balkesir
M. Ş. Özkan	M. Ünsal	Enver
Bursa	Çorum	Elâziz
Dr. G. Kagraman	Mustafa	H. Tahsin
Erzurum	Kayseri	Sivas
A. Araslı	A. Hilmi	Rasim
Sivas	Tokad	Yozgad
Remzi Çiner	S. Genca	S. İçöz
		Kırklareli
		Şevket

- HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim
Çalıştırılması hakkında kanun lâiyhası*

MADDE 1 — Orta tahsil mekteplerinde aylık maktu ücretle yardımcı muallim tayinine Maarif vekâleti iki yıl için mezundur.

MADDE 2 — Yardımcı muallimlerin vasıfları, tayin şartları, ve aylık ücretleri talimatname ile tayin olunur.

MADDE 3 — Yardımcı muallimlere verilecek maktu ücretler ayda altmış liradan çok olamaz ve bu muallimlere tatillerde de ücretleri verilir.

MADDE 4 — Hariçte resmî veya hususî meşguliyetleri olanlardan da yardımcı muallim tayin olunabilir.

MADDE 5 — Yardımcı muallimlik orta tahsil muallimliği için mükteseb hak teşkil etmez.

MUVAKKAT MADDE — 1934 malî yılı içinde tayin edilecek yardımcı muallimlerin ücretleri Maarif vekâleti bütgesinin 547 nci faslından verilir. Bu fasıldaki tahsisat yetişmediği takdirde yardımcı muallimlerin ücretlerine verilmek üzere 542 nci fasıl tasarruflarından 547 nci fasla tahsisat nakline İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükmü neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun icrasına Maliye ve Maarif vekilleri memurdur.

24 - XI - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü		Zekâi
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	Fuat
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Abidin	Ali	Celâl Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

MAARİF ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Maarif vekilliği Orta tahsil mekteplerine açıktan, resmî dairelerden ya hususî işi olanlardan aylık ücretle üç yıl için de yardımcı muallim tayin edebilir.

MADDE 2 — Yardımcı muallimlerin vasıfları tayin şartları ve aylık ücretleri talimatname ile tayin olunur. Ancak yardımcı muallimlere dersin azlığına çokluğuna göre verilecek ücret ayda onbeş liradan aşağı yetmiş beş liradan yukarı olamaz. Bu ücretler tatillerde kesilmez.

MADDE 3 — Yardımcı muallimlik orta tahsil muallimliği için kazanılmış hak olamaz.

MUVAKKAT MADDE — 1934 malî yılı içinde kullanılacak yardımcı muallimlerin ücretleri Maarif vekilliği bütgesinin 547 nci faslından verilir. Bu fasıldaki para yetişmediğinde yardımcı muallimlerin ücretlerine verilmek üzere 542 nci fasıl artığından İcra Vekilleri Heyeti 547 nci fasla para alabilir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmü neşri gününden başlar.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Maarif vekilleri yerine getirir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim
çalıştırılması hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1 — Maarif vekilliği orta tahsil mekteplerinde açıktan, resmî dairelerden veya hususî işi olanlardan aylık ücretle üç yıl için yardımcı muallim tayin edebilir.

MADDE 2 — Yardımcı muallimlerin vasıfları, tayin şartları ve aylık ücretleri İcra Vekilleri Heyetince tayin olunur. yardımcı muallimlere verilecek ücretler ayda 60 liradan çok olamaz. Bu ücretler tatillerde kesilmez.

MADDE 3 — Yardımcı muallimlik orta tahsil muallimliği için kazanılmış hak olmaz.

MUVAKKAT MADDE — 1934 mali yılı içinde kullanılacak yardımcı muallimlerin ücretleri Maarif vekilliği bütçesinin 547 nci faslından, bu fasıldaki para yetişmediği takdirde 542 nci fasıldan verilir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmü neşri gününden başlar.

MADDE 5 — Bu kanun hükmünü Maliye ve Maarif vekilleri yerine getirir.